

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 51 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

5 Iulie 1942

Anul 105

Probleme românești

Vrednicia unui neam

de N. Babole

În inima Peninsulei Balcanice, în munții Pindului și Macedoniei, stă și astăzi strajă a romanității poporul macedo-român. Faptele lui politice și militare, cum arătam altă dată au umplut istoria acestei peninsule. Vitregia vremurilor și potopul năvălitorilor n'au putut decât să-l slăbească numeric, nu să-l înfrângă. El s'a menținut de două milenii prin vitalitatea lui de nebiruit, prin vrednicia lui deosebită și prin munca lui neobosită.

Înzestrat cu calități deosebite, acest popor mic, aruncat de soartă departe de grosul populației românești, se distinge de toate celelalte neamuri conlocuitoare: Greci, Bulgari, Sârbi, Turci, Albanezi, din toate punctele de vedere.

Toți etnograful și filologii străini, care întâmplător i-au cunoscut sau au studiat anume pe Aromâni, recunosc unanim comunitatea de sânge cu Românii din Nordul Dunării. Ei vorbesc în același timp, în termeni elogioși despre acești fii ai neamului nostru.

Profesorul dela Sorbona, Mario Roques, autoritate necontestată în lumea romanistică, face relatări dintre cele mai interesante, scriind cu simpatie și multă căldură despre Aromânii din Munții Pindului.

Învățăutul german I. Weigand, care a studiat de aproape limba și viața Aromânilor scrie: „Cea mai frumoasă însușire a Aromânilor e năzuința de a se cultiva, ca astfel să-și ușureze traiul. Aceasta e cu atât mai surprinzător, cu cât la așa ceva ne așteptam puțin în țările Peninsulei Balcanice. Ei întrec în inteligență pe Bulgari, pe Albanezi și pe Greci. Sunt deștepți și au pretențiuni modeste.”

Un etnograf german, Kaunitz, scrie în studiul său: „Aromânii au o mare

— Continuare în pag. 3 —

Sevastopolul

de I. Bozdog

Neamul românesc întreg, ca și bravul popor german, se simt astăzi mai mândre și mai înălțate de cât oricând în trecutul lor.

Codrul de drapele al națiunilor înfrățite prin sânge și eroism ce fâlfăie astăzi vestind trecerea celui mai greu popas în marele urcuș spre biruința finală, acopere sub faldurile sale mii de martiri ai uneia și aceleași credințe, a luptătorilor eroi desprinși din sânul celor mai viteze două neamuri României și Germaniei.

Din inimile lor a tășnit cu generozitate ultima licărire de viață pentru neam și lege, de aceea sufletele lor în aceste clipe au luat dela Împăratul măririlor și biruințelor cununa binemerită a apărătorilor dreptății.

Mai scumpe de cât toate drapelele, ce fâlfăie pe cuprinsul țărilor aliate, ne sunt cele două ce au fost înfipte pe creasta cetății Sevastopolului, drapelul român și german, care prin adierea lor mulcomă vestesc peste țări și mări o înfrățire la jertfă și biruință a noastră cu cel mai hotărât apărător al civilizației lumii.

Elogiile Fuehrerului, ale presei și întregii opinii publice germane, ca și manifestațiile impresionante făcute spontan pentru România în această țară ne strecoară picuri de balsam în inimile noastre încă cernite de nedrepte sfâșieri.

Comunicatele ultimelor zile

vorbesc mereu de asalturile soldatului nostru care a cucerit cu baioneta înălțimea: „Saprun, înaintând vertiginos” . . . sau a pătruns în cazemate și întărituri sfărâmand orice rezistență cu îndrăzneala lui.

Este soldatul mucenic care înainte cu doi ani își târa arma, — acest tovarăș de glorie și mărire al numelui românesc, — ca o unealtă netrebnică ce n'a fost în stare să-i apere hotarele strămoșești. Este mucenicul desbrăcat și scuiptat în retragerea sa de către hoardele comuniste.

Este soldatul flămând, gol și rău armat care a trecut în 1916 crestele Carpaților în câteva ceasuri, este același soldat desprins din sânul unui neam decimat de boli contagioase în 1917, îngenunchiat în 1918, care se ridică din pragul mormântului și-și curăță țara și moșioara de hoardele bolșevice, dădu mână de ajutor Basarabiei desmorțite pe care o ajută să se întoarcă la sânul mamei, ca apoi în primăvara anului 1919, să sacrifice alte mii de vieți pentru curățirea hoardelor lui Bela Kuhn și să asigure pacea Europei prin prezența sa în Budapesta.

Este mândra noastră oștire, care cu mâhnirea în inimă, dar cu credința nestrămutată în cinstea tovarășilor de arme își face datoria pentru ordinea nouă, ce va veni.

Continuare în pagina 3-a

FOILETONUL

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Timoteiu Cipariu, gazetar

de Șt. Manculea

— Urmare. —

Înainte de memorabila zi de 3/15 Mai 1848, T. Cipariu înfățișază cititorilor gazetei sale cererile pe care le vor înainta României curții împărătești, pentru eliberarea lor din robie și recunoașterea de națiune liberă:

„Votul și dorirea poporului român nu se restrânge la mai puțin decât următoarele puncturi ce cuprind cele mai înțai și mai neapărate drepturi, pentru viața politică a națiunii.

1. Emanciparea națiunii Românilor, sau recunoașterea libertății politice întregi a lor, nu numai ca persoane libere ci și a națiunii, ca națiune românească.

2. Emanciparea pământului românesc din Scaune și Comitate, sau recunoașterea proprietății și libertății întregi, de a dispune ca de al său pământ românesc, scăpat de toată feudalitatea și îngreuierea prin robote, decime.

3. Emanciparea religiunii Românilor, sau recunoașterea libertății întregi religioase și a religiunii lor ca religiune greco-românească.

4. Libertatea limbii Românilor ca proprietatea națiunii românești, sfântă și neatinsă de nimenea.

5. Libertatea cuvântului și a tiparului românesc deplină și nu fictivă, sub forma de legi represive mai rele

decât cenzura, fără de alte inculpări decât din scrierea asupra religiunii, moralității și persoanei regnante și fără altă cauziune decât a proprietății.

6. Dreptul adunării naționale atât politică cât și bisericească.

7. Dreptul reprezentării naționale la dieta țării, fundat pe temeiul dreptului celorlalte naționalități și după proporțiune.

8. Dreptul alegerii naționale atât la deregătoriile politice cât și bisericești, fundat pe același temei.

9. Dreptul administrației interne naționale, a veniturilor proprii atât bisericești cât și școlastice.

10. Dreptul întrebuirii limbii române în negoțiile interne naționale, politice, bisericești și școlastice.

11. Fundarea și dotarea de școli naționale române elementare și științifice mai înalte, din casa statului în proporțiunea populației române contribuente, cu deplin drept de a-și alege învățătorii și a-și sistematiza învățăturile după un plan școlastic, ce are de

Povestea feiului

de V. Branisce

Suntem în plină campanie, nu numai pe îndepărtatele câmpuri de luptă ci și pe frontul intern al muncii. Din zori și până seara vezi roind cete-cete de copii, întrecându-se care mai de care să-și dea prinusul de muncă țării dragi. Timpul frumos i-a chemat prin grădini și parcuri, unde se întrec prin culegerea plantelor medicinale.

Dar, făcătura! În loc să culeagă mușeșel și mintă-creață, coada-șoricelului sau alte plante de leac, care se usucă nebagate de seamă în nutrețul vitelor, s'au năpustit cu toții asupra teilor falnici ai orașelor noastre.

Aseară am trecut pe o aleie de tei. Așteptam să-i văd cum își cern pulberea aurie a florilor, să le simt parfumul discret, dar pătrunzător.

Din toate acestea însă n'am găsit nimic. În schimb ochii mi-au rămas pironiți asupra unui copac. Crengi ofilite atârnav în desordine. Coroana era răvășită și-și trezea mîla. Părea că întinde brațe mutilate și cere îndurare. În foșnetul frunzelor am deslușit o chemare, un strigăt de ajutor. Seva proaspătă se prelingea din rănile copacului. Teiul plângea.

Am închis ochii. Gândul îngrozit îmi spunea că încă una două asemenea campanii și teiul o să fie distrus în jurul așezărilor noastre.

Copacul sfânt al țării, a cărui floare, fără de indoială că servește din vremuri imemorabile ca plantă de leac, s'a păstrat falnic din generație în generație. S'a păstrat, pentru că floarea lui a fost culeasă cu moderațiune și îngrijire de mâna iubitoare a celui crescut sub poala lui.

Îndată însă ce s'a încercat o sistematizare a colectării florilor de tei, rezultatul a fost dezastruos.

Copilul crescut în umbra mohorită a zidurilor din orașe nu poate simți viața ce mocnește sub coaja copacului.

Pentru el culegerea florilor de tei este o temă școlară. Zelos, va rupe creangă după creangă, și chiar de va întrebuița scara, locul pe unde trece va fi însemnat cu răni.

Și-apoi, satisfăcut lăsându-și prada, se va îndrepta spre școală să-și ia răs-plata.

Icoana teilor despulați nu-i va tulbura conștiința. Iar țara va rămâne mai săracă decât a fost înainte.

INSTANTANEE

Cerțafi cu vieața...

Statisticele tuturor țărilor au stabilit în ultimii ani o poftă de sinucidere cât mai crescândă printre locuitorii de toate vârstele. Sila de vieață, până bine de curând se simțea cam între anii 40 și 50. Atunci, o pierdere mare, pierderea de pildă a tovarășului sau tovarășei dragi, pustiul, precum și constatarea că dela această vârstă cu greu mai poate să-și refacă cineva vieața, îi îndemna pe mulți să-și pună capăt zilelor.

În ultimii doi ani însă, moartea benevolă seceră fără să mai aleagă. Tineri și bătrâni, oameni de vârstă mijlocie, se despart de lumea aceasta c'o ușurință ce te uimește. Uneori chiar pentru lucruri de nimic. Așa s'a sinucis bunăoară acum câteva luni o femeie tânără, una dintre cele mai frumoase femei din Chicago, după o ceartă ce-o avusese cu bărbatul ei. Acesta, gelos fiind, îi făcea uneori scene. Ea s'a sinucis cu cocaină pentru simplul motiv de a-l face pe el să regrete.

O fată de 17 ani, Evelpyn Scholz din Cleveland, a bătut otravă de durere că rămăsese cheală. În urma unei boli își pierduse părul și gândul că va trebui să poarte perucă o împinse la actul desperat.

Nu de mult s'a spânzurat la Paris un moșneag de 92 ani, pentru că proprietarul îl forțase să părăsească locuința.

Un elev de școală la Berlin, în vârstă de 13 ani, și-a tras un glonte în creier din cauza unei note slabe.

Poate își mai amintesc unii de cazul avocatului Havassy, întâmplat înainte de câțiva ani la Budapesta. Era unul dintre cei mai bogați și fericiți oameni. Tânăr, frumos, căsătorit din dragoste avea posibilitatea să-și împlinească orice dorință. Petrecea iarna la Paris, vara pe Coasta de Azur, călătoreau mult și țineau casă deschisă. Tot ce-a cerut acest om vieții i s'a dat din plin. Tocmai acesta a fost motivul ce l-a îndemnat pe Havassy într-o bună zi să recurgă la glonte de revolver: n'a mai avut ce să ceară dela soartă și s'a plictisit.

Imi aduc aminte de alt caz ciudat al unui copil de 14 ani. Acesta s'a întâmplat în țara noastră. Era un băiat precoce, de-o inteligență neobișnuită. Și-a pus capăt vieții, pare-mi-se tot împușcându-se. În scrisoarea lăsată părinților săi a mărturisit că se sinucide din curiozitatea de-a vedea cum este pe cealaltă lume.

Un copil deci, a voit să știe ceea ce mulți dintre oamenii bătrâni bucușeni ar fi să nu afle niciodată.

Ecat. Pitiș

S'au pierdut două permise de bicicletă cu Nrii 11900 și 8844 pe numele Edith Wallitsch și Rita Wallitsch. Permisele menționate se declară anulate.

Spicuirii

din dicționarul greșelilor noastre de limbă

de Ax. Banciu

XXXIII.

Așa dar, Românul nu suferă de *idiosincrasia* vorbelor străine. Graiul lui, mai ales al celor care s'au înfruptat în altă limbă din lumea cunoștințelor, trădează aproape în fiecare frază influența acelei limbi. Câtă vreme această influență se mărginește, însă, numai la *vocabular* și, bine-înțeles, nu degenerază în abuz de împrumuturi fără nici un discernământ și fără să fie neapărată nevoie de ajutorul lor — căci sunt și maniaci de aceștia! — împrumuturile nu prezintă nici un pericol. Ba când aduc mai multă claritate, precizie, varietate, în exprimarea unui conținut sufletesc, ele sunt spre folosul limbii. Chiar în cazul că se împrumută cuvinte pentru care avem echivalente românești, dacă ele sunt turnate în matricele limbii noastre, n'avem să ne temem că ne vor denatura firea limbii. Aceste cuvinte, cu vremea, se vor diferenția, se vor „specializa” în exprimarea unei alte nuanțe de înțeles decât cel pe care-l exprimă echivalentul autohton. Fiindcă limba nu tolerează multă vreme sinonimele *perfect identice*. Rămânând în afara procesului de nuanțare, ele nu prind rădăcini, pier.

Oricât am căuta să punem limba la adăpost de filtrarea cuvintelor străine de care în momentul introducerii lor în limbă ne-am putea lipsi, nu vom reuși, pentru că limba, fiind un organism viu, întocmai ca și organismul biologic, ca să poată trăi, are nevoie de reînnoiri moleculare; în cazul limbii, moleculele fiind cuvintele. Ea e supusă deci, neîncetat, schimbării.

Am amintit într'un articol precedent de asemănarea pe care o făcea încă Horațiu între vocabularul unei limbi și frunzișul unui copac: cele care au dat mai înainte, cad mai de timpuriu, ca altele proaspete să le ia locul.

Câte cuvinte, câte forme vechi n'a pierdut și limba noastră! Și câte nu va mai pierde! Peste un veac, urmașii noștri vor pune aceleași semne de întrebare în dreptul unor cuvinte din scrișul nostru, pe care le punem noi cei de azi, cetind scrișul înaintașilor noștri de acum 80-100 de ani.

Va să zică, încă odată, nu atâta în înfierea din partea cuiva de *cuvinte străine* zace pericolul denaturării firii limbii, chiar dacă întrebuițarea acestora nu s'ar mărgini numai la un singur individ sau la un grup mai mic de indivizi, ci ar pătrunde și în mase mai largi. Fiindcă nu ele constituiesc fizionomia particulară a unei limbi, ci, cum a arătat-o de mult mintea ageră a lui B. P. Hașdeu „elementele cele mai circulatoare: în fonetică, tonică, morfologie, sintactică, lexic, ideologie”.

„Un dicționar — spune Hașdeu — e o statistică foarte vișoasă a unei limbi, punându-se în el un cuvânt de cea mai mare utilitate pe aceeași linie cu cine știe ce cuvânt rar, — un vagabond disprețuit alături de cetățeanul cel mai foiositor și mai activ”. Și prin

citarea unei doine de 30 de cuvinte din cel mai expus ținut influențelor slave și turcești, din Dobrogea — doină în care toate cuvintele sunt de origine latină — și a unui bocet, tot din Dobrogea, de 155 de cuvinte, din care numai 29 nu sunt de origine latină, — Hașdeu demonstrează absurditatea afirmației lui Cihac, că limba noastră ar avea caracter slav, fiindcă, după constatările lui, ar cuprinde 2/5 elemente slave față de 1/5 elemente latine.

În felul acesta, s'ar putea afirma și despre limba engleză care, după dicționarul lui Robertson, are 13.330 cuvinte germanice și 29.854 romanice, că e o *limbă romanică*, — afirmație pe care n'o riscă nimenea, bine-știind că „vorbele de proveniență germanică se bucură în limba engleză de o circulație dublă, triplă, decuplă decât vorbele de origine romanică”. Prin urmare, „cele 13.000 de cuvinte germanice prezintă o valoare, o utilitate națională, de mai multe ori mai mare decât cele 30.000 de romanisme”, care mai toate sunt lungi, pe când germanismele, prin continua lor întrebuițare „nu numai s'au ros, s'au tocit, s'au redus generalmente la monasilabe, dar s'au mai și ramificat în numeroase familii etimologice, diferențindu-se fiecare într'o mulțime de semnificațiuni, astfel că unele ca *to get* are peste 40 de sensuri diverse, adecă corespunde cu 40 de cuvinte deosebite.

„Cum s'ar putea pune cu un astfel de germanism un romanism raritate? — se întreabă deci, cu drept cuvânt, Hașdeu, demonstrând prin această analogie marea greșală în care a căzut Cihac.

Metoda lui Hașdeu a fost utilizată mai recent și de alții. D-l Sextil Pușcariu, d. p., examinând câte o pagină de text din trei autori aparținând unor ținuturi diferite (Coșbuc, Ispirescu, Creangă), constată că vorbele de origine latină se prezintă la primul cu o frecvență de 88%, la al doilea cu 91%, iar la Creangă cu 92%.

Cercetările extinse și asupra altor texte, au dus la același rezultat. Cum au dus și cele întreprinse de dd. Th. Capidan, D. R. Mazilu și mai ales ale d-lui D. Macrea, care în studiul „Circulația cuvintelor în limba română” (Sibiu 1942) își extinde cercetările asupra *tuturor praeziilor lui Eminescu* cuprinse în vol. I (Buc. 1939) al ediției critice îngrijite de Perpessicius, stabilind, pe baza „Dicționarului I. române din trecut și de astăzi” a lui I. A. Candrea (Buc. 1931), că *elementele latine* în opera poetică a lui Eminescu reprezintă 48,68% din cuvinte și 83%, considerându-le *circulația*.

Deci, lexicul străin care nu reușește să egaleze *puterea circulatorie* a lexicului de origine latină din limba noastră, chiar în număr mai mare fiind decât o cere necesitatea, nu va putea altera caracterul genuin al limbii, acesta imprimându-i unei limbi nu voca-

„Scrisori de Război”

de Al. Lascarov-Moldovanu

O idee fericită a avut D-l Lascarov-Moldovanu, culegând cu deosebită pricepere și cu mult drag, crâmpie din scrisorile schimbate, în aceste vremuri de război, între cei ce duc flamura credințelor românești din victorie în victorie în Răsărit și acei care, rămași în țară îi întovărășesc în gânduri și suflet.

E răspunsul cel mai potrivit pentru propagandele care vor să înfățișeze neamul nostru ca fiind sufletește străin de faptele de arme ale oștirilor noastre victorioase. Apare, în adevăr, din volumul „Scrisori de Război”, cât este de totală împărțirea dintre cei de pe front și cei de acasă. Toate aceste scrisori se unesc unele cu altele ca și cum ar conține gândurile și năzuințele unei singure ființe, ca și cum ar fi expresia unui singur suflet.

De departe sau de aproape, gândurile tuturor merg să se unească pline, senine, mărețe prin simplitatea lor, în încordarea eroică din Răsărit, unde se desbat destinele românești.

Totodată, cartea d-lui Lascarov-Moldovanu a ales fericit momentul acesta vișoros al neamului nostru, când sentimentele și gândurile fiecăruia se sbat cu amintirile dureroase ale trecutului apropiat, cu greutățile și grijile ce au decurs, pentru a spicu, în „Scrisori de Război”, elementele fundamentale care dovedesc puterea și unitatea sufletului și năzuințelor românești. La fel gândesc ofițerii, soldații, profesorii, avocații și țărani. La fel gândesc cei din Nordul Moldovii, din Muntenia și din Ardeal. Cu aceleași mijloace sufletești religioase, de simțământ familiar, de dragoste pentru pământul strămoșesc și pentru neam sunt condate toate crâmpiele de „scrisori de război”.

Vremea va trece. Epoca eroică a timpurilor noastre se va înscrie în pagini reci de istorie, unde se vor găsi catalogate și analizate faptele de arme. Se va stabili atunci valoarea oamenilor de azi și a locului pe care România l-a avut în marea dezbateră istorică.

Un singur lucru nu-l va putea păstra istoria: condițiile sufletești care au dat naștere epopeii românești din 1941—1942. Și tocmai acestea constituiesc mărturia cea mai de seamă a puterilor morale ale neamului. Le găsim în „Scrisori de Război”.

E mijlocul prin care și cei de mâne vor putea să se simtă alături de noi, cât mai strâns, și să trăiască cu putere, ca și cum am rămâne mai departe împreună, în prelungirea epopeilor fără de sfârșit ale „miracolului românesc”.

Dr. D. C.

bularul, ci construcția, mecanismul frazeologiei ei.

Lupta trebuie dusă, deci, nu atât contra *cuvintelor*, ci împotriva introducerii, conștiente sau inconștiente, a *sintaxei străine*, dacă ținem ca graiul nostru să-și păstreze neștirbit *caracterul său genuin, firea sa neaoș românească*.

a se întemeia cu luare aminte la trebuințele poporului.

12. Fundarea și dotarea clerului românesc întreg din casa statului și după aceeași proporție cu dreptul alegerii la deregătorile bisericesti și sistematizării după trebuințele timpului.

La acestea am mai putea adăuga: a) ștergerea uniunii celor trei națiuni confederate, făcută ales asupra națiunii române,

b) ștergerea privilegiilor de orice natură să fie și în locul restatorirea drepturilor și greutăților, întocmai pentru toți, fără alegere între naționalitate, rang și profesiune,

c) ștergerea condicilor Transilvaniei și ales a Aprobata-Compilatelor, cu articlii lor informatori și nedrepti, ce sunt de rușinea popoarelor civilizate și introducerea de legi umane, cum se cuvin popoarelor libere, egale și înfrățite.”

Odată cu ziua de 3/15 Maiu 1848,

T. Cipariu schimbă titlul gazetei sale în cel de „Organul Național” motivând astfel cititorilor, acest nume nou:

„De azi înainte acest *Organ Național* încetează de a mai purta titlul Organul Luminării. Scopul însă tot acela rămâne: adecă de a lumina adevăratele interese ale Națiunii Române, scop sfânt ce noi nu l-am pierdut nici odinioară dinaintea ochilor noștri, pe cât ne-au suferit stările împrejur, sau noi le-am putut pricepe. Acest scop adănc simț în inima noastră, credem, că nu va fi tras la indoială, decât poate de inimici personali cari au interese străine mascate. Ci noi le suferim și vom suferi și de acum înainte, orice muștrare au imputare ne-ar veni din orice parte. Noi suntem și simțim că suntem Români, și ca Români aflăm că soarta noastră este să suferim. Soarta amară, care însă nimenea nu o simte mai afund decât însuși Românul, cui și a i se plânge i se socotește de

păcat. Noi vom suferi, repețim, cu toată pacința de creștin și om de omenie. Din peana noastră nu va eși nici un cuvânt ce să nu poată sta față înaintea tribunalului dreptății: așa suntem rezoluți a da fiecăruia dreptul ce i se cuvine. Înaintea tribunalului adevărului este lucrul mai cu anevioie. Dreptatea e prea ușor și de cel mai opus cunoscută, nu așa adevărul. Tot omul poate să fie drept numai dacă voiește, ci nu ori cine poate afla adevărul.

De aici dreptatea și adevărul înainte de toate. Dreptatea o vom apăra asupra oricărui inamic până la cea mai din urmă picătură de negreală. Peana ne e spada noastră, cu asta vom a ne lupta ca demni luptași ai dreptății, pe această palestră, ce și celui învins aduce cununa de lauri imortală. Dreptatea o are tot omul a mână — ci adevărul, el este o ființă așa înaltă și depărtată, cât nu tot ochiul poate să o

distingă, cunoască. Smintele vom fi făcut și vom mai face, ca toată lumea, ci păcat nu vom face, că noi voim adevărul, și când nu-l cunoaștem din neadevăr: putem să simțim ci nu se abnegăm adevărul cunoscut și tot carele se va inculpa altmintealea e nedrept!

Aceasta e credința noastră politică-morală, împreunând deviza naționalității. Pace, fidelitate și naționalitate către Patrie, Principe și Națiunea română”.

Impresionanta adunare dela Blaj, pe Câmpia Libertății a uimit pe Români și pe străini, prin spiritul de ordine și disciplină de care a dat dovadă poporul nostru. T. Cipariu notează în legătură cu acest eveniment, rândurile de mai jos:

— Va urma. —

Alegerea lui Matei Corvin

de A. A. Mureșianu

Intre scrierile istorice privitoare la rolul și însemnătatea Românilor în istoria veche a Transilvaniei și Ungariei merită a fi relevat și articolul „Un cuvânt, mai ales către nobilii români”, datorit cărturarului maramureșan *Iacob M. de Valea* și apărut în „Foaia pentru Minte, Inimă și Literatură”, nr. 11 din 1861.

Nobilul maramureșan înșiră între meritele Românilor și pe acela de a fi contribuit în adunarea electivă dela Buda din Ianuarie 1458 la ridicarea pe tronul Ungariei a fiului celebrului învingător al Turcilor, Iancu Huniade. „*Noi Români, scrie el, am purces cu Mihail Silaghi vreo 20.000 în câmpul Racoș și am extors coroana Ungariei pentru regele Matei Corvin, Românul.*”

Cercetarea minuțioasă a mărturiilor istorice contemporane nu vine decât să confirme întru toate afirmația de mai sus a istoricului maramureșan.

După moartea lui Iancu Huniade, întâmplată în urma ultimei sale victorii asupra Turcilor dela Belgradul sârbesc, în August 1456, moarte pricinuită nu numai de boala contractată în decursul bătăliei, ci și de oboseala purtării, zi și noapte, a grelei armuri de fier, tânărul moștenitor al tronului Ungariei, regele Ladislau V, fiul regelui Ungariei Albert din casa Habsburg, văzându-și tronul periclitat de dreptele aspirații, în baza meritelor părintelui lor, și a puterii și influenței lor, la același tron, al fiilor marelui voevod și erou, luă, în înțelegere cu vechii dușmani ai Corvinilor, criminala hotărâre de a le extirpa neamul și de a le confisca întinsele lor proprietăți.

Cel mai mare fiu al lui Iancu Corvin, Ladislau Huniade fu decapitat, iar fratele său mai mic, Matei ferecat în lanțuri și aruncat în închisoare.

Oastea Corvinilor, compusă mai cu seamă din Români celor „8 districte valachice” bănățene și ai ținutului Hunedoarei, primiră această veste tristă cu cea mai mare indignare și, punându-se sub conducerea fratelui văduvei lui Iancu Corvin, a lui Mihail Silaghi, a pornit spre Buda ca să răzbune odiosul act de nerecunoștință față de familia aceleia care „a salvat Ungaria”, provocând un adevărat războiu civil în țară și silind pe rege să se refugieze la Viena.

După înfrângerea rezistenței partizanilor regelui Ladislau din Transilvania, în care erau și Sașii dela Bistrița și Sibiu, Mihail Silaghi — despre care chiar și istoricii maghiari recunosc că nu era de origine maghiară, ci se trăgea din familia Gorajda (Garázda), venită în Ungaria dela Sud de Sava și aparținătoare acelei nobilimi dalmatino-bosniace despre care Du Cange afirma cu drept că era în mare parte „*de origine romană*” — Silaghi înaintă victorios spre Buda, forțând pe mulți dintre potențaii țării să i se închine și să-i ceară iertare. Chiar și Regele Ladislau încercase dela Praga, în vederea căsătoriei sale cu fiica regelui Franței, o „împăcare” cu mama și cu unchiul pri-zonierului său Matei.

Moartea neașteptată a regelui, întâmplată în urma unei epidemii la Praga, la 23 Noemvrie 1457, deschise lui Matei definitiv calea spre tronul Ungariei, și ea avu ca urmare și capitularea unchiului regelui, a palatinului Ladislau de Gara, care obținând iertare, încheiă cu Elisabeta Huniade un pact la Seghedin, prin care se obliga la susținerea candidaturii la tron a tânărului Matei, cu condiția ca acesta să se căsătorească cu fiica sa Anna.

Ajunși stăpâni pe situație cu ajutorul eroic al oștenilor lor, în mare parte Români și cu concursul însuflețit al miciei nobilimi transilvane, compusă și aceasta în cea mai mare parte din Români, Corvineștii au reușit să imprime voința lor și adunării electivă, convocate în Ianuarie 1458 pe „câmpul Raroș”, lângă Buda, silind pe prelații și baronii țării să aleagă rege pe Matei Corvin.

Pe temeiul mărturiilor istoricului Thuroczi și ale Italianului Thomasi, care a fost de față la alegere, istoricul ungar Fraknoi este nevoit să recunoască că Mihail Silaghi a fost înconjurat la Buda de 20.000 de oameni și de „*mulțimea nobililor ardeleni*”.

Acest fapt este confirmat și de învățatul episcop al Orăzii și confidentul Huniazilor, Ioan Viteazul de Szedna, care spune în proclamația sa, de atunci către Transilvani, între altele: „*Pe înălțatul domn Matei, ales cu concursul însuflețit al trimișilor voștri, voi l-ați văzut născându-se și crescând în mijlocul vostru. Bucurați-vă și mulțumiți lui D-zeu de această preamărire adusă provinciei voastre.*”

Iar despre compoziția etnică a „miciei nobilimi ardeleni” — despre nobilimea bănățeană, nici nu mai vorbim — știm și din insurecția făcută de guvernul austriac la 1809, că era, încă și atunci, în cea mai mare parte românească, căci precum scria și Gh. Șincai „în Ardeal mai mulți nemeși sau boieri de Români sunt, decât Unguri, cum s'a văzut la insurecția din anul 1809”.

Ales cu concursul poporului din care și trăgea originea marele și slăvitul rege al Ungariei, nu s'a purtat cu mai puțină nedreptate față de el, ca ceilalți voievozi români, scutindu-l de dijmă, ecleziastică și de asupririle și încălcările oligarhilor.

Că „spontaneitatea și unanimitatea voturilor” dela alegerea dela Buda, despre care ne vorbește istoricul polon Dlugoss, a fost mai mult rezultatul friciei de oastea corvinească și de mulțimea nobilimei mici a Românilor, o dovedește și raportul din anul 1563 al nunțului papal Buda, care arăta nemulțumirea majorității baronilor țării cu regele al cărui tată „n'a fost nobil ungar, ci nobil valah” și care „indignați de a se supune unui rege de sânge străin încercau în fiecare zi modalitatea de a-l alunga din domnie”. (Indignati barones dicto Regi extranei generis se subicere, quotidie modum queritant, quo o regno eum expellant).

De prefutindenii

Cât lucrează un țaran într-o zi. Constatările Universității din Goettingen.

Institutul pentru studiul agriculturii, de pe lângă Universitatea din Goettingen, a cercetat problema capacității de lucru pe zi a unui țaran. În cursul primăverii 1941 s'a constatat că în medie o familie dela țară lucrează 78,8 ore pe săptămână, pe cap. Țăranul lucrează 80,5 ore, femeia 81,9 și ceilalți membri ai familiei câte 73,3 ore pe săptămână. Câte unii din țărani muncesc 90 ore, și în timpul secerișului chiar câte 100 ore pe săptămână. O țărancă de 50 de ani a lucrat timp de 20 săptămâni câte 96,4 ore pe săptămână. O altă femeie, mamă a cinci copii, a lucrat într-o săptămână 91 ore.

Dar și ceilalți membri ai familiei care ajută în gospodărie, ca fetele și femeile mai în vârstă, muncesc câte 79 ore săptămânal. La aceasta se adaugă și munca în casă, apoi cusutul, cârpițul și spălătul. 27% din munca lor este destinată câmpului, 23,5 grajdului și 50% revin casei și grădinei.

Chiar și copiii înseamnă un mare ajutor pentru munca câmpului. Mulți copii de școală au ajutat în timpul culesului rodului câte 30 de ore pe săptămână. În general se vede că munca țăranului nu este atât de ușoară și că o activitate de 14-16 ore pe zi este ceva obișnuit pentru el. (ESS)

Sevastopolul

de I. Bozdog

— Continuare din pag. 1-a —

Această oștire care nu cunoaște marginile sacrificiilor când e vorba de cinstirea legământului făcut, este comoara noastră, este floarea tineretului și izvorul viitorului, din care noi risipim din belșug. Alături de sângele lor, de bogățiile materiale în tot ce are binecuvântatul nostru pământ, noi purtăm pe vârfuri de baionetă și nesdruncinata încredere a întregii noastre dreptăți.

Oștirea s'farmă metereze străine care ne-au adus atâta umilire și pustiire în țară și inimi, și nu poate concepe nicio minte omenească să poată fi posibilă încă o umilire și robire pe trupul acestui neam de mucenici.

Odesa și Sevastopolul sunt două culmi în istoria noastră, în mărimea sacrificiului cărora trebuie să cadă orice cătuși de pe trupul Românismului.

Miile de soldați ardeleni, bucovineni, olteni și moldoveni au murit aici pe buze cu numele sfânt al căminurilor părăsite, ale părinților și fraților în suferință, cu imaginea României glorioase.

Ei cunosc acum și din gura camarazilor germani același catehism pe care l-au supt cu laptele mamei române, că robia neamului nu o pot tolera decât lașii.

De sigur înaintea ceasului de moarte glorioasă le-au sunat în urechi cuvintele lui A. Hitler din *Mein Kampf*: Ori de câte ori privesc din pragul casei mele din Braunau culmile munților ce mă despart de frați de același sânge, îmi reînnoiesc jurământul, să nu mă odihnesc până nu-mi voi aduna neamul într'un singur mănunchiu, căci tot sângele unui neam trebuie să formeze o unitate.

Sevastopolul este poarta prin care neamul intră în împărăția gloriei.

Probleme românești

Vrednicia unui neam

de N. Babole

Continuare din pag. 1-a

dispoziție pentru lucrările de artă și o aptitudine extraordinară pentru arhitectură”.

Dar mai presus de toate Macedonenii s'au impus în viața economică. Intreg comerțul Peninsulei Balcanice era în mâinile lor.

Încă pe la 1860, Mary Adelaide Walker, care i-a vizitat, constată că „*Aromânii stau în frunte ca spirit de întreprindere comercială, ca muncă și ca inteligență.*”

Consulul francez din Ianina, Pouqueville, scriitor și învățat de seamă, scrie la începutul secolului trecut în această privință: „*Valahii joacă cel mai mare rol comercial în Macedonia. Ei sunt mijlocitorii între Albania și Europa. Ei merg până în târgurile din Moscova, Viena și Lipsca. Mergând cu sonda și busola în mână, unii întemeiază case comerciale în Neapole, Genua, Sardinia, Cadix, Sicilia și Malta. Iar alții se stabiliră la Veneția, Triest, Ancona și Ragusa.*”

Dar oare noi *Ardelenii* nu am cunoscut abilitatea și calitățile comerciale ale acestui popor? De unde au moștenit

spiritul comercial Români din Scheii Brașovului, a căror origine macedoneană e azi un fapt bine stabilit? Inflorirea și prosperitatea deosebită economică a Brașovului din sec. XVIII și XIX-lea nu se datoresc tot comercianților macedo-români, care ascunzându-se sub nume quasi-grecești au pătruns în companiile comerciale privilegiate de aici? Este doar un lucru prea cunoscut că, până acum o jumătate de secol, majoritatea negustorilor brașoveni o formau Români, mulți dintre ei de origine macedoneană.

Dar așezămintele economice și de cultură: bănci, societăți comerciale și industriale, biserici, școli de tot felul și mai ales comerciale din orașul nostru nu au răsărit și ele din „năzuința de a se cultiva și a-și ușura traiul”, cum foarte bine remarcă învățatul Weigand, a acestor negustori sărguincioși?

Pe unde au umblat fiii acestui neam plin de viață se cunosc până azi urmele faptelor și vredniciei lor.

De aceea nu va fi fără niciun interes să arătăm, cu alt prilej, și alte contribuțiuni ale Aromânilor, tot atât de prețioase, pentru întreg neamul nostru.

Strigături din Ardeal

Val de mine ce nor greu
De-asupra capului meu
Dar nu-l nor — nouros
Ci e badea mâniaș
Și nu-l nor înourat
Ci e Ghiță supărat.
După ce îl rade satul
Face și pe — supăratul
Dar știe badița ghine
Că se 'mpacă iar cu mine.

Mă uitai din deal în luncă
Să văd mândra und' se culcă
Și de-omiaz unde mânăncă
Să mă duc să-i Țiu eu umbră.
Să n'o ardă soarele
Că-i albă ca doamnele.

Ce te Ții mândră fudulă
Că știi ce-ai în bătătură.
Un câțel ș'o purcea sură
Ai ș'o vacă,
Ș'o mânăzată
Ș'o purcică — deșelată.

Sergent Viorel Gh. Tudoran

Cântec de jale

Spune-mi cruculiță, cruce,
Care-i drumul care duce
La măicuța mea cea bună?
Hai! cu mine 'necet și du-mă,
S'o găsec, s'o duc acasă.
... Și când noaptea iar se lasă
Printre ramuri, la ferești,
Ea, să-mi spună la povești!

Hai! răspunde, tu, pământ
Și tu 'ntunecat mormânt
Fără geam, fără perdea,
Spuneți-mi de mama mea!...

Dragomir Nichifor

Tipografia „ASTRA” Brașov
caută

2 mașini de cules Linotyp

Ziua Domnului

„Scoală-fe, ia-ți patul“

(Matei. IX, 7.)

Svonul de întoarcerea Domnului în Capernaum s'a răspândit îndată.

Mult norod curgea din „toată Galileia, din cetățile Iudeii și chiar din Ierusalim“.

Casa, unde se adăpostea Isus Hristos, era ocupată de mulțime mare, curtea plină și chiar porțile împiedecate.

În primele rânduri ale celor ce se îmbulzeau în jurul Domnului erau cărturari și farisei, veniți cu gând dușman de-a prinde pe Isus în cuvânt.

Ardea mânia în ei cu atât mai mult cu cât numele Domnului se răspânda.

Nu pierde nici acest prilej minunat Fiul lui Dumnezeu, ci potolește și de data aceasta sufletele. Mulțimile încremenite sorb cuvântul evangheliei.

Într-o clipă, însă, augustul propovăduitor, este întrerupt de un incident neobișnuit:

Patru oameni, care duceau un paralic înfins pe un pat sărăcăcios, se înfățișează înaintea casei. Înțelese îndată că nu pot trece cu povara lor; ei nu se lasă biruiți, ci sunt hotărâți să treacă peste toate piedecile. Urcă pe scara de afară și ajung pe acoperișul turtit al casei, unde ridică trestia sau ramurile cu lut bătătorit și prin spărtura deschisă lasă să alunece, cu ajutorul unor frânghii, scumpa lor povară.

Mișcat de atâta credință, Mântuitorul, cu bunătate nespusă, zice: „Ai încredere, fiul meu, păcatele tale sunt iertate“.

Mânia fariseilor și cărturarilor se aprinde: „Acesta blestemă, defaimă, hulește numele lui Dumnezeu“. Oare nu scrie legea că numai Dumnezeu iartă păcatele, cugetau ei cu ură?

Mântuitorul le cunoaște cugetul și le deschide cursa înțeleaptă:

„Ce gândiți în inimile voastre? Ce este mai lesne a zice: Iertate îți sunt păcatele tale, sau a zice: Scoală și umblă?“

Cei ce acuză n'au cale de scăpare! Un amăgitor poate vorbi de iertarea păcatelor, dar poate mântui o paralizie învechită?

„Fariseii și cărturarii, umiliți și biruiți stăteau în tăcere“.

Domnul, așteptând zadarnic răspunsul lor, adăugă: „Ci ca să știți că putere are Fiul Omului pe pământ să ierte păcatele, a zis slăbănogului: Tăie-ți zic: Scoală și ia-ți patul și mergi la casa ta. Îndată sculându-se înaintea lor, a luat patul pe care zăcea și s'a dus la casa sa, laudând pe Dumnezeu“.

Minunea, anunțată atât de limpede și cu atâta solemnitate, uimește pe toți.

Nimeni nu mai cerea altă dovadă că Isus Hristos, Domnul nostru și Fiul lui Dumnezeu, care ridică păcatul și tămăduiește suferința trupului. „Nenorocitul pat, martorul și semnul atâtor suferințe, e acum dovada minunatei tămăduiri“.

Spaima i-a cuprins pe toți, apoi s'a schimbat și, împreună cu slăbănogul, slăveau pe Dumnezeu.

Cât de mult aștepta slăbănogul să fie tămăduit! Fiul lui Dumnezeu, înainte de a-l vindeca, îi iartă păcatele.

„Iată Mielul lui Dumnezeu, cum spune prorocul, care ridică păcatul lumii!“ Păcatul e pricina bolii și a suferinței, iar Domnul a venit să ne izbăvească de sub stăpânirea lui.

Cel ce este sub păcat, e robul celui mai crunt tiran. Cine se mai îndoieste că păcatul ucide și seacă viața?

Mielul lui Dumnezeu, Isus Hristos, alungă păcatul, rădăcina bolii și a suferinței, ne dăruiește inima curată și trup sănătos.

O lume desnădăjduită și pierdută câștigă viață prin pocăință și iertare, prin crucea Domnului și răscumpărare.

Noi, „Ce zicem că nu avem păcat, ne amăgim înșine și nu suntem adevărați“

Medicul NOSTRU

G U T A

(Podagra)

de Dr. Valeriu Sfînghe

Iată încă una din manifestările diatezei artritice, *guta* sau *podagra*, care alături de eczemă, astm, sciatică, obezitate, chelie, hemoroizi, piatră la rinichi, migrenă, completează tabloul sombru al artrismului.

Guta apare de obicei după 30 ani și este mai frecventă la bărbați decât la femei. Este o boală ereditară, moștenită dela părinți artritici. Principalele cauze ale gutei sunt: abuzul de vinuri generoase, de bere, traiul bun, viața sedentară, munca intelectuală prea intensă, când nu este însoțită de viață în liber, chefurile etc.

În general se poate spune că gută este o boală a clasei bogate.

Semnele bolii. Accesul de gută este precedat uneori de anumite turburări: văjeituri în urechi, furnicături, senzație de căldură, capul este greu, somnolență, lipsă de poftă de lucru, lipsă de poftă de mâncare, arsuri pe piept, vărsături etc.

Într-o bună zi, pe la orele 2—3 după miezul nopții, bolnavul este deșteptat de niște dureri atroce la articulația degetului mare dela picior, o durere pe care gutosul o aseamănă cu durerea pe care ai avea-o dacă ți-ai turna apă fierbinte, sau ți-ar pune cărbuni aprinși, sau ți-ar smulge degetul din încheietură, sau dacă te-ar mușca un câne. Durerea ține toată ziua, până a 2-a zi după miezul nopții, până n zori de zi. Articulația degetului se umflă, pielea din jurul articulației este uscată, roșie, lucie, lustruită, ca o piele de ceapă. După dispariția accesului la nivelul încheieturii apar mâncărimi, iar pielea se cojește, uneori cade și unghia dela deget. În timpul accesului bolnavul are frison și temperatură, care poate urca până la 38°.

După criza de gută bolnavul se simte bine timp îndelungat până la o nouă criză.

Cele de mai sus caracterizează o criză tipică de gută. Mai sunt însă și alte varietăți de crize de gută. Așa uneori criza este mai ușoară, durerile mai mici. Alteori durerea se localizează la altă încheietură (gleznă, genunchi etc.), nu la degetul mare dela picior, sau se întinde la mai multe încheieturi, sau se localizează la tendoane.

Cu timpul gută devine cronică, articulațiile încep să se deformeze, să se înțepenească din cauza acidului uric care se depune în încheieturi. Aceste

Nu simțiți câtă pustire aduce păcatul? El alungă pe Dumnezeu, dar alungă și liniștea și fericirea noastră.

Ca să găsească liniște și să uite pe Dumnezeu, păcătosul se aruncă în fărâdelegi, ori adună în suflet gânduri necurate.

Păcătosul nu mai este om, ci fiară ori stafie, cu suflet negru și casă pustie.

Și el zace în patul suferinței. Oricum ar fi: mânia sau plin de trufie, mincinos sau stricat, bârfitor sau iubitor de arginți, e pe patul suferinței. De multe ori acest om păcătos se simte fericit, dar e om bolnav.

Nu se va tămădui până când nu va căuta pe Domnul cu credință ca slăbănogul din Capernaum!

„De nu credem, rămânem cum am fost, și murim cum am trăit, păcătoși“.

Urmează pilda slăbănogului, ca să dobândești iertare. Sfânta biserică te cheamă, iar Domnul te așteaptă să-ți spună și ție că suferința e plata păcatului, iar credința în harul lui Dumnezeu este viață veșnică.

Pr. Ioan Scurtu

depozite de acid uric se numesc *tophus*, care le putem întâlni și la pavilionul urechii, la nas, la pleoape și sunt un semn bun de gută.

Uneori pielea care acopere încheietura bolnavă se ulcerează, lăsând să curgă puroiu și acid uric, această ulcerare cicatrizându-se foarte greu.

Gutosii pot prezenta semne de boală și din partea altor organe, așa la rinichi poate apărea nisip, nefrită (inflamația rinichiului), cistită (inflamația bășicii) etc. Din partea inimii avem angină de piept, apoi hipertensiune arterială. Mai putem avea flebite (inflamația unei vene). Din partea aparatului respirator astm, din partea stomacului crampe și vărsături, din partea intestinului diaree sau constipație, din partea sistemului nervos apoplexie, nevralgii, comă.

Mai avem o formă de gută, numită *saturnică*, care survine la persoanele care lucrează cu plumb.

Cauza intimă a gutei este depozitarea acidului uric în încheieturi, acid uric care provine fie dintr'un exces de alimente prea bogate în nucleine, fie dintr'un defect de distrugere a acidului uric în organism, sau defect de dizolvare și eliminarea din organism a acidului uric, sau alte turburări de nutriție din cauza unor turburări ale sistemului nervos.

Evoluția gutei reiese din cele descrise mai sus. Crizele de gută tot repetându-se duc la gută cronică cu deformațiile și anchilozele încheieturilor. Din cauza nefritei bolnavii pot muri prin uremie sau prin hemoragie cerebrală.

Tratament. În timpul crizei de gută se vor da picături de colchică, salicilat de sodiu, iar pe încheietură se vor așeza cataplasme cu calmante cum sunt: landanum, balsam tranchil, ulei de mușețel, camphorat, ulei de terpenină.

În intervalul crizelor regimul alimentar și igiena în general are o importanță covârșitoare. Se va evita orice exces, munca intelectuală prea exagerată, viața sedentară, chefurile. Se va duce o viață cumpătată, hrană regulată compusă din legume, fructe, carne albă de pasăre, pește, orez, pâne, făinoase, paste, unt brânzeturi. Se vor evita cârnurile de porc, de vită, ficatul, ciupercile, vânatul, racii, stridiile. Sunt interzise băuturile spirtoase. Se recomandă cura de fructe și mai ales de struguri. Se vor face exerciții fizice, băi, masaj.

Sunt indicate apele minerale Vichy, Vals, Royat, Căciulata, Evian, Carlsbad, Vittel.

În gută cronică se administrează bicarbonat de sodiu, pieperafina, iodurul sau carbonatul de litină care dizolvă depozitele de acid uric și favorizează eliminarea lui din organism. Același efect îl au preparatele din comerț: Urodonalul, Urolifina, Lysartrolul etc.

Neveste de ceasornicari învață meseria soțului

Niște cursuri de ceasornicărie înființate de Frontul german al Muncii, dau ocazie nevestelor de ceasornicari să învețe meseria soțului. La primul curs ținut la Reichenberg (Sudeția) au luat parte 14 femei. Examenul a fost trecut de ele cu bine. Astfel s'a arătat că și pe acest tărâm femeile pot lucra cu succes. (ESS)

PREDICI ÎN PUSTIU

Spiritul ofensiv

Scriitorul englez A. I. Cronin pune în celebrul său roman „Citadela de dincolo de culme“ în gura eroului principal Doctorul Manson următoarele cuvinte: „Vieața este un asalt impetuos spre înălțimi ca și când ai vrea să cucerești o fortăreață dincolo de culme“ iară Nietzsche războinicul filosof german spune undeva: „Trebuie mai întâi să fim soldați dacă vrem să ne păstrăm creditul ca negustori“.

Eu mărturisesc sincer port puțină pică pe toți profesorii mei care m'au educat pentru o viață liniștită de pace. Când a fost vreodată războiul exclus pe o perioadă mai lungă de câțiva ani, în toată istoria omenirii, când a fost vreodată câștigată și în viața de toate zilele vreo luptă fără spirit ofensiv, fără a fi tu atacatorul, necâștigându-se nici când o învingere stând pe loc în defensivă? Chiar și fără războiu între popoare, viața este o continuă luptă, o continuă ofensivă — deci ce să caute aci viața comodă cu tabletiuri, cu somn de după masă, care era o dogmă a vremii adolescenței mele, cu vorbă domoală și înceată, cu scrisul încet și caligrafic, cu somn de cel puțin 8—9 ore, cum suna porunca pe vremea aceea, cu „îmbracă-te bine, nu cumva să răcești“, cu glugi și cu paltoane, cu fereastră închisă, cu frica de curent și de apă rece, cu „să nu cumva să bei apă când ești încălzit“, cu 4 și 5 mese pe zi, cu frica de deprinderi tari, cu disprețul unor sporturi așa de necesare totuși, cu tragerea la țintă, duel și box, cu prea multă prețuire a muzicii dulci și a poeziei în dauna unei oțeliri trupului și sufletului, cu lectură obligatorie de romane erotice în loc de lectură obligatorie bunăoară a celebrei cărți a doctorului Feuchtersleben „Dietetica sufletească“ sau cărțile lui Marden sau cărțile lui Foerster. Era însă pe vremea mea la școală o carte ce s'ar cere rețipărită „Caractere morale“ de Popeia, care a înlocuit în parte ceea ce ne lipsea din spiritul ofensiv. N'am mai găsit-o însă pe nicăieri, pare să fie cu totul epuizată.

Încă din clasele primare va trebui separată cu totul educația de fete și băieți. Noi am avut educație de fete. La ele numai poate rămânea în picioare întreg programul dulceag de literatură romantică. Ele nu se cresc pentru războiu, se cresc pentru cămin și maternitate. Dar „ceea ce este maternitatea la femeie este războiul la bărbat“ — spune Ducele Mussolini.

La fete poate să predominie literatura, poezia alături de gospodăria casnică, la băieți însă va trebui să predominie educația spartană, știința mai restrânsă de specialitate, dar cât de mult spirit ofensiv, căci războaie vor fi mereu și dacă războiul extern încetează începe și mai sălbatic războiul pe frontul intern.

Dr. M. Suciu-Sibianu

IOAN POPU-CÂMPEANU: *Bumbacul*, în colecția *Cunoștințe folositoare*.

D-l prof Ioan Pop-Câmpeanu din Blaj ne aduce la cunoștință *bumbacul*.

Începând cu povestea *bumbacului* și continuând cu descrierea plantei, cultura ei (cerințe de climă, pământul, lucrarea pământului, etc.), cultura *bumbacului* în diferite țări și sfârșind cu cultivarea *bumbacului* în România cartea d-lui I. Câmpeanu e o călăuză de mare folos utilizabilă de cei pe care îi interesează progresul nostru agricol.

Ea poate fi citită și de publicul mare, căci este scrisă bine și materia este bine selecționată.

Documente istorice

de Ion Berciu

IV.

COMUNA JUCURI, județul Cluj:

„Turcul te bate, turcul te judecă!”

Injuriile, maltrătarile, persecuțiile și insultele departe de a putea teroriza, ne agită și ne înversunează.

In atari împrejurări date, repetând cu străbunul nostru clasic, Tacitus: „*dedimus profecto grandae patientiae documentum: et, sicut vetus aetas vidit, quid ultimum in libertate esset, ita nos, quid in servitute, adempto per inquisitiones et loquedi audiendique commercio. Memoriam quoque ipsam cum voce perdidissemus, si tam in nostru potes:ate esset oblivisci; quam tacere*” — recunoaștem și constatăm ca expresiunea simfămintelor, doririlor și durerilor noastre cuprinsul Memorandului, susțernut înaltului tron împărătesc din castelul Vienei, pe fruntariile căruia stă săpată inscripțiunea lapidară: „*Justitia est Regnorum fundamentum*”, de unde a venit de atâtea ori și de unde așteaptă și acum dreptate poporul românesc, după zicala sa îndătinată: „*Dumnezeu să a-jute dreptății*”.

De când lumea, întru eluptarea și realizarea ori cărei ideii sublime și întru revindicarea ori cărei cauze mărețe, s'a pretins abnegare de sine, ma și martiriu; și purtătorii atarii cauze și ideii mărețe, maltratați, persecutați, ma insultați de regula cazului, victime nevinovate.

Atare caz onorific se petrece și repețește acuma și cu viața Prea stimaților Dvoastre ca membri ai comitetului central al Partidului National românesc.

Imprejurare pentru care ne ținem de datoria plăcută de a vă saluta pentru abnegația de sine și nepregetul în lupta pentru existența națională. Onoare Vouă!, martirii poporului român!

In foc se lămurește aurul!
Nomen et amen!

Datu, Jucuri în ziua martirului Sântu Georgiu, 1894.

Aureliu Popu, preot gr. cat., *Alexandru Trenca*, învățător, *Pecurariu Alex*, *Baciu Mihai*, *Baciu Ilie*, *Mărginean Ioan*, *Cioban Vasilica*, *Uscatu Ioan*, *Cioban Maței*, *Misan Ioan Tinerelu*, *Armeneanu Ioan*, *Baciu Ioan I. Filip*, *Baciu Ioan I. Andrisoie*, *Apahidean Vasilica*, *Baciu Todor*, *Cuibușu Simion*, *Deomerean Petru*, — prin *Aureliu Popu*, scriitor de nume din *Jucul superior*.

Vasilie Popescu, paroh gr. cat., *Ioann Popu*, teol. abs., *Demetriu Câmpănu*, învețetoriu confes., *Justina Popescu*, *Leontina Popu n. Popescu*, *Ana Raffia*, *Pavel David*, *Irimie David*, *Mihai Dregan*, *Ioan Staniste*, *Vasilie Dregan*, *Simion Sinte*, *Vasilie Sinte*, *Teodor Moldovan*, *Partenie Oprea*, *Valeriu Roh*, *Mihai Sinte*, *George Pojar*, *Ioan Girbicean*, *Partenie Staniste*, *Teodor David*, *Ana Crișan*, *Vasilie David*, *Petru Girișan* — locuitori în *Jucul Inferior* — prin *Ioann Popu*.

Cinema „Astra“

Azi și în zilele următoare
va rula filmul

Valurile vieții

După romanul lui Eberhard Frowein
„Du selber bist das Rad“

Cu: BRIGITTE HARNEY

și

IOACHIM GOTTSCHALK

Regia: WOLFGANG LIEBENEINER

Dela 7 Iulie va rula

Jidovul răfăcitor

Un film documentar, un film unic, nu este o fantezie, ci un adevăr nefalsificat.

Ceva despre calitatea zarzavaturilor

Nu mai puțină importanță este a se atribui și corectării alimentației animalelor datătoare de lapte. Nu numai omul are nevoie de o hrană de calitate „suficientă” ci și animalul. Nutretul de calitate proastă nu face două parale! Din cauza alimentației de calitate „insuficientă” se îmbolnăvesc deopotrivă: atât omul cât și animalul.

Nu exteriorul captivant, nici gustul plăcut al unui aliment oarecare hotărăsc calitatea din punctul de vedere al sănătății și alimentației. Oricât de bine s'ar prezinta la exterior un aliment, să zicem un măr, oricât de bun ar fi gustul, aceste nu dovedesc cu nimic dacă alimentul respectiv este de calitate „optimală” dacă este dozat suficient cu substanțe minerale nutritive. Insuficiența sau chiar lipsa substanțelor minerale-nutritive stânjenesc efectul vitaminelor. Din cele 11 substanțe minerale-nutritive absolut indispensabile la alimentație, cele mai importante sunt: calciul, fosforul și fierul. Despre lapte numai atunci se poate afirma că este de calitate optimală dacă conține o doză suficientă de „iod” și de „fier”. Fiecare mineral nutritiv are rolul său bine definit în alimentația noastră. Organismul are nevoie numai de a patru-sprezece parte de mlie dintr'un miligram de iod la zi și cu toate acestea — din nimica toată să zicem așa — din insuficiența iodului derivă: deficiența tiroidiană. Corelațiile dintre diferitele minerale nutritive au o importanță vitală. *Corelațiile acestea sunt întocmite după o rețetă secretă a lui Dumnezeu, nepătrunsă încă de mintea omului.*

Nu lipsa calciului ca atare cauzează morbiditatea organismului, fiindcă orice s'ar spune, alimentele noastre în totalitatea lor conțin mai mult sau

mai puțin calciu, ci alta este cauza: efectul unei substanțe minerale nutritive depinde de prezența celeilalte. În aceasta se ascunde secretul.

Fiind tocmai sezonul căpșunilor amintesc la acest loc, că dacă vrem să producem căpșuni de calitate vom așeza horticultura pe bază *biologică-dinamică*. În aceasta găsim un ajutor sigur, pozitiv. Vom obține astfel: o recoltă care ne va surprinde, o recoltă peste așteptările noastre, atât în ce privește cantitatea cât și calitatea. Căpșunile cultivate după această metodă au aromă seducătoare, gust dulce, gust deplin care ne rămâne în amintire timp mai îndelungat. La transportarea în afară de casă nu vom avea să suferim pagube din cauza putrezirii sau mucezirii, atunci când căpșunile stau timp mai îndelungat neîntrebuțate. Căpșuni absolut proaspăt recoltați, cultivate după metoda aceasta, ne satură mai curând decât alt aliment. Și ce trebuie să conchidem de aci? Căpșunile posedă afară de gustul lor plăcut încă și o doză deosebită de substanțe și energii despre care este vorba în acest articol. La ameliorarea solului în cultura zarzavaturilor se va da întâietate: păstăioaselor. Prin adaptarea culturii de căpșuni la calitatea solului și la particularitatea specifică fiecărui soi de păstăioase ne va succede să obținem recolte progresive. Unde mai pui că vom obține și o calitate superioară de mazăre, fasole și bob, cu gust foarte plăcut, așa zice aproape dulce. Păstăioasele cultivate astfel n'au nevoie de a se fierbe timp îndelungat, dau puține rămășițe la curățirea și pregătirea lor. Câțiva gologani ce i-am cheltuit în plus — mai mult sau mai puțin — pentru calitate rămân economisiți la curățire.

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

C. LOGHIN: *Antologia scrisului bucovinean până la Unire*. Vol. II. Proză. Ed. „Mitropolitul Silvestru”. Cernăuți.

Nici volumul de proză al scriitorilor bucovineni nu este antologic dar el nu este mai puțin plin de surprize plăcute ca volumul de poezie despre care ne-am ocupat înainte.

Zece zile de haiducie, lunga povestire a lui Iraelie Porumbescu, atestă un talent din cele mai rare. Primul nuvelist al Bucovinei e un nume care va trebui să se repete mai des în scrisul bucovinean.

Bucata din această carte ne amintește de darul de povestitor al lui Creangă.

Iraelie Porumbescu stăpânește o limbă din cele mai mlădioase.

Desprindem un citat:

„Eram un băiețan de lapte, cam de 17 ani. Țin minte că încă nu ieșisem la horă căci pe vremea mea, fetelor mai mici de șaseprezece și feciorilor de optsprezece ani încă nu le călca piciorul în joc cu ceilalți flăcăi și fete și, când ajungeau ei acea vârstă, pe fecior grijit bine, în cămasă cu mâneci late, pieptar în mătase nouă, curea, după statura flăcăului, în trei și patru cătărămi, ciobote lungi până la genunchi și încrețite la încheietură, apoi pălărie „rătează” și încinsă în gherdane și cordele mândre, îl aducea întâiașidată la joc tata, iar pe fată, tot împodobită cum era mai bine și, afară de papuci galbeni sau negri și colțuni, nu în flendure de târg ci toate lucrate în casă de fata singură, sub învățătura mamei, o ducea aceasta la horă.

Ei, eram, cum zic, cam de șapte-sprezece ani, tatăl meu, Dumnezeu ierte-l, se bolnăvise și zăcea acum de vreo trei-patru săptămâni în pat. Mama, biata, ierte-o și pe dânsa Dumnezeu, îl căuta zi și noapte ca o soție cinstită, cu o voință și osteneală, ca și cum ar fi fost luați numai de o săptămână-două, măcară erau acum amândoi cărunți, căci eu eram copilul lor cel mai mic și aveam două surori mai mari decât mine, măritate și cu copii. Dusu-s'au și ele în cea lume, ști-va înduratul Dumnezeu de ele, că aicea și-au lăsat și ele nume cinstit de femei și de găzdoaie cum se cade!”

În aceste fraze meșteșugite ni se relevă un autentic prozator.

Doi feți-logofeți cu părul de aur din *Poveștile populare* de Ion alui Gheorghe Sbiera e un basm din cele mai alese, scris cu reală îndemănare.

Păstăioasele cultivate astfel au gust specific deplin și n'au nevoie decât de foarte puțină sare la gătitul lor.

Așa avea încă ceva de observat! În gospodăria condusă după metoda biologică-dinamică se întrebuințează și anumite plante medicinale pentru ameliorarea gunoiiului pregătit în mod natural și pentru stimularea și asanarea solului. Urzicile (urtica dioica) menta spirtuoasă (menta piperita) și alte ierburi aromatice plantate cu *pricepere* printre diferitele soiuri de legume, toate contribuie — în anumită măsură — la ameliorarea calității solului respectiv la asanarea solului. Nimeni să nu creadă că prin plantarea acestor ierburi aromatice s'ar reduce suprafața de cultură pentru legume și pomi roditori, fiindcă nu-i nevoie de a planta decât un număr relativ mic din aceste ierburi.

Pe întreg cuprinsul țării noastre se pot cultiva zarzavaturi inclusiv cartofi și fructe. Calitatea solului și referințele climatice diferă dela regiune la regiune. Analiza chimică a solului va da în fiecare regiune alt rezultat.

De acest rezultat va trebui să ținem seamă la cultivarea plantelor. *Inițiativa particulară luată de oameni serioși, cu experiențe vaste în acest domeniu, care stau la înălțimea timpului va putea să facă un bun început la cultivarea rațională a zarzavaturilor și fructelor pe bază biologică-dinamică și să contribuie astfel la rezolvarea acestei probleme de o importanță capitală pentru sănătatea poporului nostru.*

T. T.

Din Simeon Florea Marian sunt reproduse unele însemnări despre datini și credințe la Români. Toate rândurile marelui folclorist sunt scrise cu adâncă iubire pentru neamul lui și pasiune pentru știința pe care a servit-o cu cinste.

O amuzantă întâmplare, dovedind un ascuțit spirit critic, găsim în *Hassan Călugărul* de colegul de liceu al lui Eminescu, Tudor V. Ștefanelli.

Un vioiu nuvelist e Mihail Teli-man, în *Moartea lui Dule*, episod istoric din vieța Românilor bucovineni.

Din Em. Grigorovitza citim cu plăcere un fragment pitoresc *Povestea unui târg moldovenesc*. Cunoscutul om de știință Em. Grigorovitza este mai apreciat decât literatul. Totuși scrierile lui literare și, în deosebi *Chipuri și graiuri din Bucovina*, stau mărturie pentru un frumos talent de povestitor.

Mai puțin conturat ne apare Dimitrie Dan, cu *Laura Bucovina* semnează d-l Ion I. Nistor.

Din George Tofan ni se amintește inimosul fragment *Noi și ei* în care ni se arată figura de învățat a lui N. Iorga.

Un vibrant elogiu al poeziei lui Octavian Goga cu prilejul apariției volumului *Poezii* al acestuia, ne prezintă, într'o recenzie, d-l Victor Morariu.

Din scrisul profesorului universitar, subtil filosof și psiholog, se alege schița *Dihania*. Scrisă admirabil, bucata aceasta ne face să regretăm că autorul ei nu a stăruit să-și piardă mai lungă vreme cu treburile pur literare.

Fiul folcloristului Simeon Florea Marian, d-l Liviu Marian, este bine prezentat prin reușita schiță *Banul*.

Dela scriitorul erou Ion Grămadă, d-l C. Loghin a desprins, cu bună înțelegere, schița *In Abbiategrosso*.

Distinsul cărturar I. E. Toroușiu, prietenul tinerilor scriitori bucovineni de azi, pe care-i înțelege și iubește, ne este apropiat, din interesanta și bogata-i operă, prin duioasa schiță *Mamă*.

Despre volumul *Dela noi* al d-lui Leca Morariu (din care este extrasă aici povestea *Noi trei, pentru un caș, așa ni se cade*) am scris odinioară cu mult entuziasm. *Dela noi* e opera unui scriitor dotat cu multă imaginație și cu un desăvârșit simț al limbii.

Un articol de sănătos naționalism este *Noi și Ardealul* de Lascar Luția, tânăr de talent pe care l-a secerat, din drumul artei, trecutul mare războiu.

Cuprinzând pe lângă bucăți alese din cei mai de frunte scriitori bucovineni de până la Unire, scurte note biografice și bune însemnări bibliografice, *Antologia scrisului bucovinean* este o carte de informație probă atât de necesară nu numai cercetătorilor literari ci și iubitorilor de bună literatură românească; și o reală contribuție la cunoașterea sufletului provinciei de Nord.

Primăria comunei Prejmer
Județul Brașov. — Plasa Hărman

No. 1985/1942.

Publicațiune

Primăria comunei Prejmer, județul Brașov, aduce la cunoștință publică, că la această primărie sunt vacante următoarele posturi:

1 post de implegat (ă) cu 2 gradații.

1 post de implegat (ă) cu 1 gradație.

1 post de agent de urmărire.

Cererile timbrate, împreună cu toate actele prevăzute de codul Funcționarilor Publici, se vor depune la această primărie până la data de 18 Iulie 1942.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în bugetul comunei pe exercițiul 1942-1943.

Posturile vacante se pot ocupa și prin transferare.

În cazul când la concurs nu se prezintă candidați cu studiile cerute de C. F. P. posturile se pot ocupa în mod provizoriu și cu absolvenți ai cursului primar.

Prejmer, la 16 Iunie 1942.

Primar,
Ioan Batschi

Notar.
Aurel Dogariu

Informațiuni

Abonamente de sprîjin

Laurențiu Boldor, Sebeș-Alba
Lei 500
Nastase Cornel, avocat,
Brașov „ 1300
Muștescu C-tin, București „ 2800
Iancu Nan, f. pefect, Zărnești 1000

Corul Armatei la Brașov

În ziua de 8 Iulie, în sala teatrului Astra și în ziua de 9 Iulie în sala teatrului I. A. R. Corul Armatei format din 60 persoane, va da un mare concert în folosul armatei. În program: compoziții românești și străine. Conducerea muzicală o are Serg. T. R. prof. Ioan Țiculescu. Biletele se vând la Prefectura județului, Biroul Comitetului de Patronaj, Camera 11 și la Casă.

În după amezile de 8 și 9 Iulie Corul Armatei va vizita spitalele militare și va concerta în fața răniților.

În atențiunea inchiriatorilor

Se aduce la cunoștința persoanelor care dau cu chirie camere mobilate, că odată cu prezentarea fișelor Nr. 2, pentru anunțarea chirișilor sau subchirișilor, să prezinte la cartea de imobil autorizațiile pentru inchirierea camerelor mobilate și registrul md. tip. pentru înscrierea chirișilor și subchirișilor găzduiți.

Toți acei care nu au asemenea autorizații, să facă formele pentru obținerea lor dela chestura poliției spre a nu cădea în contravenție.

Totodată se aduce la cunoștința d-lor proprietari că sunt obligați să aibă afișat la loc vizibil tabloul de locatarii principali, conform art. 11 din regulamentul Cății de Imobil.

Tabelele vechi care nu mai corespund cu situația curentă din imobil trebuie schimbate.

Contravențiile vor fi sancționate.

Pentru proprietarii de mașini

Marele Stat Major, cu ordinul Nr. 754155 din 23 Iunie 1942, face cunoscut, că autovehicolele înapoiate din rechiziție și reparate de proprietari, pot beneficia de scutire de rechiziție pe timp de 6 luni la 1 an, în cazul când valoarea reparației se urcă la suma de Lei 120.000 (și mai mari).

Cei în cauză vor înainta imediat cererile respective, împreună cu facturile originale, la Cercul de Recrutare Brașov (Biroul Rechiziției) pentru a se interveni la forurile competente.

A apărut „Gazeta Cărților” (Iunie 1942 — A. XI, N-rele 14-16) cu colaborarea D-lor P. Papahagi, membru al Academiei (Testamentul unui Aromân), Paul Papadopol (Să nu se uite limba), Prof. D. Munteanu-Râmnic (Rom. Transnistrienii Domni ai Moldovei — și Michelet și Români), Al. T. Stamatiad, George Dumitrescu, Pimen Constantinescu, V. Theodosiu, V. Popa-Măceșeanu și P. Butucea, (versuri), Aurel G. Stino (N. Gane și Anatole France — și o navelă finlandeză), Prof. Th. Palade (Un raport italian despre noi în 1524), Prof. N. Albu (Un dascăl — copist ardelean), Pomp. Preca (Biblioteca lui Odobescu), Armidava (Dramă eroică de Mih. Demetrescu), Prof. Dr. N. Dimancea, Toma E. Alexandrescu și Al. Ciobanu (recenzi: lucrări de Gh. Cuza, Leca Moraru, I. Nisipeanu, N. T. Albu, I. C. Bistrițeanu și A. Semaca) — și cu cataloage de cărți vechi (Sc. Preajbă, D. M. Râmnic, D-ra El. Alexiu, Prof. D. P. Nedea și și Al P. Florescu), bibliotecă, carnet bibliografic, pagini alese, ortografie și gramatică, cronica revistelor și ziarelor, note critice și vitrine (Cartea Rom., Scri-sul Rom. și Universul), Cărți primite și noi apariții, Academia Română, Liga Culturală, Biblioteca p. toți, Presa din Transnistria și Antologie la zi (Maria G. Cuza, L. Blaga, S. Grosu, Toma Jalbă și Gr. Bugarin).

Director: Prof. D. Munteanu-Râmnic. Red. și Adm.: București, Str. Leonida, 4. Abonamentul anual: lei 300.

Cronica Războiului

Imnul Biruinții

de **Mardare Mateescu**

Încă de acum 25 zile, când a început lupta împotriva celei mai formidabile fortărețe din lume, ne-am exprimat părerea că ultima lovitură de tun dată în cea din urmă cazemată bolșevică va însemna cea mai de seamă victorie din istoria crâncenului războiu. Sevastopolul a însemnat pentru bolșevici mai mult decât a însemnat linia Maginot sau Metaxas. A însemnat citadela din care se putea stăpâni întregul țărm de Nord al Mării Negre și punctul strategic fără de care nu se putea stăpâni Crimeea. Aceasta este explicația înverșunatei apărări bolșevice, dar și a formidabilelor atacuri ale trupelor germane și române.

Vestea căderii Sevastopolului a făcut să tresalte fiecare inimă de român. Din cea mai umilă colibă românească au fost înălțate către Dumnezeu Cel Atotputernic imnuri de slavă și biruință. Lacrimi fierbinți de bucurie au curs șiroaie peste obrajii copiilor, mamelor, soțiilor și părinților celor care au luptat corp la corp cu dușmanii de totdeauna ai neamului nostru. Candelă dela icoane a ars mai cu lumină, mă-tăniile au fost mai calde ca niciodată și un val de vieță nouă a pulsat din adâncurile ființei noastre. De pe sufletele tuturor s'a ridicat parcă o lespede grea, iar bucuria revederii „oricum” a celor dragi, ne face să uităm grijile și amarul unor grele încercări prin care am trecut gândindu-ne numai la jertfa eroilor, la mucenicia acestor sfinți sfidători ai morții ce-i pândeau la fiecare pas, dar încrezători în biruința crucii lui Hristos.

Este în această biruință, fără seamă pentru trupele noastre, voința Providenței de a face din neamul românesc un neam de adevărați eroi, care alături de frații lor de arme germani,

să desăvârșească asediul început de trupele anglo-franceze în anul 1855. Și tot semnul lui Dumnezeu cel veșnic este și faptul că țara întreagă a primit marea veste a biruinții dela Sevastopol tocmai în ziua de 2 Iulie, zi în care acum 438 de ani, cel mai mare domn al Moldovei, Ștefan cel Sfânt, și-a dat obștescul sfârșit. El, care n'a îngăduit nimănui să cotropească brazda Moldovei și a apărât-o mai mult decât vieța sa, se bucură în ceata ingerilor lui Dumnezeu de biruința purtată împotriva celor fără ceruri. În timpul luptelor umbra marelui voevod s'a înălțat din mormântul dela Putna, a urmărit oștirea noastră, a ocrotit-o și a îndemnat-o la atac. Și nici puhoiul oștirii bolșevice, nici mulțimea armamentului de tot felul, niciun soi de întăritură n'a putut rezista dorinței de a birui a soldaților români și germani.

Acolo în îndepărtatul Răsărit, deasupra cetății blestemate, flutură două steaguri biruitoare, două drapele a două oștiri iufrașite prin jertfe de sânge și de vieți, două flamuri a două popoare ce și-au pecetluit o soartă comună în lipsurile și durerile războiului, cum și în bucuria zilelor senine, de prosperitate și belșug, ce vor urma după uriașa înclăstare. Acolo în stânca Sevastopolului se va ridica altarul credinței în Hristos care mână în luptă biruitoare oștirile războiului sfânt, pentru că acolo s'a aprins candelă unei vieți adevărate care va domni peste întinsurile finiturilor otrăvite de virusul bolșevic.

Iată comunicatul oficial al forțelor armate care vestește marea biruință: Berlin. Dela Cartierul General al Fuhrerului, Înaltul Comandament al forțelor armate germane transmite

Sevastopolul a căzut

Deasupra cetății, orașului și portului, flutură drapelele german și român. Sub comanda generalului Mannstein trupele germane și române, sprijinite în mod strălucit de armata aeriană a generalului von Richt-hofen, au cucerit Miercuri după amiază, după lupte înverșunate care au durat 25 zile, cea mai puternică cetate terestră și maritimă prevăzută cu instalații defensive dintre cele mai moderne, cu numeroase forturi subterane și cazemate săpate în stâncă într-o strălucită cooperare a tuturor armatelor.

Numărul prizonierilor și cantitatea materialului de războiu distrus sau capturat n'au putut fi încă evaluate.

Resturile armatei sovietice învinse s'au retras în peninsula Chersones. Sunt îngrămădiți într-un spațiu restrâns unde sunt pe cale de a fi distruse.

După citirea comunicatului oficial, la toate posturile germane de radio s'a cântat Imnul Național German și Imnul Regal Român.

Epocala știre a cuceririi Sevastopolului a fost retransmisă de posturile românești de radio-difuziune la orele 22.

Transmisiunea comunicatului a fost anunțată prin sunete de fanfară precedată de marșuri germane

și române, fiind încheiată de imnurile celor două țări aliate.

Nimeni nu poate tăgădui importanța faptului la a cărui măreție au știut să se ridice ostașii noștri. Dacă inimile tuturor Românilor au tresăltat de bucurie, apoi ale dușmanilor s'au strâns de invidie și umilință. Pentru prima dată în istorie, acordurile majestuoase ale Imnului Regal Român au fost răspândite peste întreg pământul de numeroasele posturi de radio germane. Pentru Români de pretutindeni fiecare acord a însemnat o adevărată înviorare, un imn de speranță și de încredere nesdruncinată în îndeplinirea destinului pe care Mareșalul Conducător a jurat să-l îndeplinească. Intonarea Imnului Regal Român dovedește nu numai înfrățirea deplină a celor două oștiri ci și recunoașterea fără rezerve a eforturilor depuse de neamul nostru pentru întronarea ordinii europene care va așeza popor după popor, după măsura puterilor, dar și sacrificiilor sale, pe făgașul ce duce spre culmile dreptății celei mai pure. Cumințenia noastră se arată și de data aceasta.

Alții în locul nostru, după o victorie, nu asamănătoare celei dela Sevastopol, ar fi făcut să se cutremure văzduhul de laudă-roșenii. Noi am excelat prin modestie. Și suntem mândri de această

modestie care ne caracterizează fiindcă în ea se oglindește vieța curată a Românilor încrezători în puterea lor de vieță și de creație, în dreptatea cauzei pentru care luptă și în binecuvântarea cerurilor pentru jertfele ce le aducem pe altarul noii credințe.

Iată pentru ce acordurile celor două imnuri naționale s'au contopit parcă într'unul singur constituind imnul biruinței pe care nu-l pot cânta decât popoarele cu adevărat viteze.

Urmărirea inamicului în Africa de Nord.

După victoria dela Marsa Matruk forțele germane și italiene sunt în plin marș. Mareșalul Rommel folosește la maximum timpul și poziția strategică a trupelor sale. Pentru a ne da seama de situația disperată în care se află forțele Londrei se cade să amintim că dincolo de Marsa Matruk, Delta Nilului, Alexandria nu mai există niciun fel de fortificații care să permită stăvilierea înaintării vertiginose ale armatelor Axei. De altfel întăriturile dela granița occidentală ale Egiptului sunt de dată recentă. Englezii au început construirea fortificațiilor abia după 1935 când și-au dat seama că flota lor nu va putea domina Marea Mediterană și când garnizoanele italiene dela Tobruk și Oaza Giarabut, din zona (orientală a Cirenaicei, își vor mări efectivele. În adevăr Italia a concentrat o armată de 75.000 de oameni după care a întreprins campania din Abisinia. În timpul acestei campanii trecerea vaselor italiene prin canalul Suez a fost liberă, Anglia temându-se ca nu cumva cei 75.000 de ostași din Cirenaica să atace Alexandria. Primele fortificații engleze au început în anul 1936 în zona occidentală a Egiptului, la Sollum, Halifa și între Halifa și Alexandria. În același an au fost luate măsuri de siguranță pentru canalul Suez prin aducerea a 10.000 de soldați și 400 de piloți, urmând ca aceste efective să fie mărite în caz de pericol.

În cursul acestui războiu Anglia n'a executat fortificații decât între Marsa Matruk-Alexandria-Cairo. Așa fiind întreaga zonă descrisă mai sus este în pericol de a fi cucerită. Se pare că Englezii își dau seama de situația disperată întrucât au ordonat flotei dela Alexandria să treacă în Marea Roșie. După ultimile comunicate forțele Axei s'ar afla la o distanță destul de mică de Alexandria. Forțele italiene și germane au străpuns linia dela El Almein, din Golful Arab și înaintază spre Delta Nilului.

Pe celelalte fronturi de luptă dușmanii sunt învinși.

Pierderile armatei germane

Ultimul comunicat german arată pierderile suferite în războiul împotriva bolșevicilor, dela 22 Iunie 1941—21 Iunie 1942. Ele se cifrează la 272.292 de ofițeri și soldați morți și răniți și la 65.730 dispăruți.

Jertfa armatei germane — după care se situează cele ale armatei noastre — va lumina peste vreme strădaniile celor două popoare pentru o lume mai bună și mai dreaptă.

Citiți „Gazeta Transilvaniei”

Redactor responsabil
ION BOZDOG